

Penningpolitisk uppdatering

November 2026

Penningpolitisk uppdatering

Direktionen håller normalt åtta penningpolitiska möten per år. I samband med varje möte publiceras ett penningpolitiskt beslut med tillhörande motivering. Vid fyra av mötena publiceras en penningpolitisk rapport som redogör för de överväganden som ligger bakom Riksbankens bedömning av en lämplig penningpolitik. Rapporten innehåller en prognos för inflations- och konjunkturutsikterna tre år framåt i tiden baserad på den penningpolitik som Riksbanken för närvarande anser är väl avvägd. Vid de övriga fyra mötena publiceras istället en kortare penningpolitisk uppdatering som beskriver Riksbankens överväganden och den ekonomiska utvecklingen i förhållande till Riksbankens senaste prognos.

Via de penningpolitiska rapporterna och uppdateringarna informerar Riksbanken allmänheten om penningpolitiken, vilket underlättar för utomstående att följa, förstå och utvärdera Riksbankens agerande.

Riksbanken ska regelbundet eller på begäran lämna en redogörelse till riksdagens finansutskott för den penningpolitiska verksamheten enligt 11 kap. 1 § i lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank. Redogörelserna presenteras dels i ett särskilt underlag för utvärdering av penningpolitiken, dels i de penningpolitiska rapporterna och uppdateringarna.

De penningpolitiska rapporterna och uppdateringarna går att ladda ned i PDF-format på Riksbankens webbplats www.riksbank.se.

Inga nya prognoser tas fram till de penningpolitiska uppdateringarna. Penningpolitisk rapport nr 4 2026 publiceras den 16 december 2026.

Penningpolitiska överväganden

Det globala inflationstrycket är fortfarande förhöjt till följd av utbudsstörningarna kopplade till kriget i Mellanöstern. Energipriserna har stigit ytterligare och inflationen i omvärlden har ökat. I Sverige var KPIF-inflationen 1,5 procent i september, i linje med Riksbankens senaste prognos. Inflationen hålls fortsatt nere av direkta effekter av tillfälliga finanspolitiska åtgärder. Exkluderas dessa var KPIF-inflationen 3 procent. Det mått som just nu bäst speglar den mer underliggande inflationen, där även energipriser exkluderas, uppgick till 1,6 procent. Det var något lägre än väntat. Samtidigt pekar indikatorer på att kostnadstrycket fortsatt är över det normala. Enligt preliminär statistik ökade BNP under tredje kvartalet och sysselsättningen steg, båda i linje med prognosen. Stämningsläget hos hushållen sjönk i oktober, men det steg ytterligare hos företagen.

Utvecklingen har den senaste tiden i stort varit i linje med Riksbankens prognos, som innebär att konjunkturen stärks ytterligare och blir normal nästa år. Även läget på arbetsmarknaden väntas fortsätta att förbättras. Kombinationen av ett starkare konjunkturläge och kostnadsökningar till följd av utbudsstörningarna, samt att kronan har försvagats i år, väntas bidra till att såväl KPIF-inflationen som den mer underliggande inflationen stiger över 2 procent nästa år.

Riksbanken har därför beslutat att höja styrräntan med 0,25 procentenheter till 2 procent. Om inflations- och konjunkturutsikterna står sig bedömer Riksbanken att det är sannolikt att styrräntan höjs ytterligare det närmaste året, i linje med styrränteprognosen i september. Med den penningpolitiken förväntas inflationen efter en tid stabiliseras kring målet på 2 procent.

Det finns flera risker som kan påverka utsikterna. Orsakerna till utbudsstörningarna kvarstår, vilket ökar risken för att inflationen ska bli för hög. Konjunkturförstärkningen har tagit fart och det går inte att utesluta att ekonomin växer snabbare än väntat. Trots tecken på en förbättring finns det samtidigt osäkerhet kring styrkan i återhämtningen på arbetsmarknaden. Det finns även risker för en svagare efterfrågan kopplade till omvärlden, som geopolitisk osäkerhet, oro kring AI-investeringar, och svaga statsfinanser i vissa länder. Som alltid utvärderar Riksbanken inflations- och konjunkturutsikterna i ljuset av ny information och anpassar penningpolitiken därefter.

Utvecklingen i omvärlden

Det globala kostnadstrycket är fortsatt förhöjt. Flödet av råolja från Mellanöstern har närmat sig en normal nivå, men spot- och terminspriserna på olja har ändå ökat och fraktpriserna har stigit kraftigt (se diagram 1). Marknaderna för raffinerade oljeprodukter är fortfarande ansträngda och priserna höga. I Europa har priserna på el och naturgas dessutom stigit sedan september. Utvecklingen av energipriserna har medfört högre priser på insatsvaror. Samtidigt har stora AI-investeringar pressat upp priserna på vissa elektronikprodukter.

Prisökningar på energi bidrog till att inflationen i både euroområdet och USA ökade i september. Som väntat steg HIKP-inflationen i euroområdet till 3,8 procent och KPI-inflationen i USA till 3,7 procent (se diagram 2). Även exklusive energipriserna steg inflationen något: i euroområdet till 2,3 procent och i USA till 2,6 procent. Hittills har de indirekta effekterna på konsumentpriser exklusive energi varit relativt små. Producentpriserna har däremot ökat i snabbare takt, även exklusive energi (se diagram 2).

Ekonomin i omvärlden har utvecklats ungefär i linje med Riksbankens bedömning i september. Enligt preliminär statistik bidrog hushållens konsumtion till en stark BNP-tillväxt i USA under det tredje kvartalet (se diagram 3). Euroområdets BNP ökade i en något långsammare takt under det tredje kvartalet jämfört med det andra. I både USA och euroområdet ger indikatorer som inköpschefsindex positiva signaler om tillväxten framöver (se diagram 3).

Finansiella marknader fortsätter att förvänta sig en mer åtstramande penningpolitik i omvärlden. Både ECB och Federal Reserve lämnade sina styrräntor oförändrade vid sina möten i slutet av oktober, men enligt marknadens prissättning finns det en stor sannolikhet att båda höjer dem i december. För närvarande förväntar sig marknaden att båda centralbankerna därefter höjer sina styrräntor ytterligare en till två gånger nästa år (se diagram 4).

Långa räntor är på ungefär samma höga nivåer som i september. Att de långa räntorna ökat i år speglar bland annat förväntningar om högre inflation och en starkare konjunktur framöver (se diagram 5). Ett ökat utbud av företagsobligationer och stora offentliga underskott bidrar också till ränteuppgången. Men orsakerna varierar mellan länder. De långa räntorna har stigit särskilt mycket i Frankrike, där en ökad oro kring hållbarheten i de offentliga finanserna innebär att investerare kräver högre avkastning som kompensation för vad de bedömer vara en högre kreditrisk.

De globala finansiella förhållandena har stramats åt något sedan september. Långa räntor är på en hög nivå, riskaptiten har minskat något och kreditspreadarna har ökat. De globala finansiella förhållandena är dock sammantaget något expansiva. Många företag gör alltjämt stora vinster men teknikaktierna har påverkats av oro kring om de högt ställda förväntningarna på framtida vinster inom AI kan förverkligas.

Osäkerheten kring utsikterna för den globala ekonomin är stor. Höga och volatila räntor på statsobligationer, särskilt för länder med stora skulder och budgetunderskott, bidrar till osäkerheten. En underliggande sårbarhet är att den globala konjunkturen är mycket beroende av stora investeringar i bland annat datacenter, av ett fåtal

sammanlänkade teknikbolag vars skuldsättning nu ökar allt mer. Liksom tidigare finns det också betydande geopolitisk osäkerhet, inte minst förknippad med kriget i Mellanöstern samt kriget i Ukraina till följd av Rysslands invasion. Samtidigt råder det stor osäkerhet kring det politiska läget i flera ekonomier, däribland Frankrike och USA.

Utvecklingen i Sverige

Ny information stöder bilden att svensk ekonomi stärks och närmar sig ett normalt konjunkturläge. Enligt preliminär statistik steg BNP i linje med septemberprognosen under det tredje kvartalet jämfört med kvartalet innan, 0,4 procent (se diagram 6).[1] Hushållskonsumtionen utvecklades starkt under samma kvartal. Flera indikatorer visar att resursutnyttjandet i ekonomin nu närmar sig en normal nivå (se diagram 7). Stämningsläget bland företagen har fortsatt att förbättras men bland hushållen sjönk det i oktober (se diagram 8). Sammantaget är stämningsläget fortsatt starkare än normalt. Konjunkturen bedöms stärkas ytterligare framöver, i linje med septemberprognosen.

Utfall och indikatorer tyder på att arbetsmarknaden kommer att förbättras framöver. Både arbetslösheten och sysselsättningen utvecklades i linje med Riksbankens prognos under tredje kvartalet (se diagram 9). Antalet inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen minskade i september och antalet varsel är nära en normal nivå. Företagens anställningsplaner har fortsatt att stiga och är nu nära ett historiskt genomsnitt (se diagram 9). Det finns fortfarande lediga resurser på arbetsmarknaden men läget väntas fortsätta att förbättras.

Inflationen i september steg i linje med Riksbankens prognos. KPIF-inflationen var 1,5 procent (se diagram 10). Energipriserna ökade snabbare än väntat men exklusive energi var KPIF-inflationen 0,5 procent, vilket var lägre än prognosen. Det var framför allt priserna på tjänster och livsmedel som ökade långsammare än väntat. Inflationen hålls fortsatt nere av direkta effekter av tillfälliga finanspolitiska åtgärder. Exklusive dessa var KPIF-inflationen betydligt högre i september, 1,6 procent exklusive energi och 3 procent inklusive energi (se diagram 11).

Indikatorer för inflationstrycket är fortsatt över det normala. Företagens kostnader har ökat till följd av stora prisökningar på bland annat oljeprodukter. Men även exklusive energi har producentpriserna stigit i snabb takt. I Konjunkturbarometern uppger fler företag än normalt att de kommer att höja priserna. Att kostnadstrycket är högre än normalt för svenska företag bekräftas även av andra indikatorer (se diagram 12). Även ett starkare inhemskt konjunkturläge samt försvagningen av kronan hittills i år väntas bidra till högre konsumentpriser. Riksbanken gör sammantaget bedömningen att inflationen kommer att stiga framöver men efter en tid stabiliseras på målet.

De finansiella förhållandena i Sverige har stramats åt något men är fortsatt expansiva. Liksom internationellt har kreditspreadarna i Sverige ökat den senaste tiden. Räntorna på svenska statsobligationer steg under sommaren, i takt med räntestegen på utländska obligationer, men är ungefär desamma som i september (se

[1] Den preliminära statistiken bygger på ett mindre dataunderlag än nationalräkenskaperna och bör därför tolkas med försiktighet

diagram 5). Hushållen och företagen har fortfarande goda lånevillkor och tillväxten i utlåningen har stigit till nivåer som i dagsläget bedöms vara ungefär normala. Kronan har sammantaget stärkts sedan september, särskilt mot euron (se diagram 13).

Osäkerheten kring utsikterna för svensk ekonomi är fortsatt stor. Risken för att inflationen blir för hög i spåren av utbudsstörningarna kvarstår. Kronans utveckling utgör också en risk för inflationen. Risker kan dessutom samverka och förstärka varandra. Om växelkursen utvecklas svagt och efterfrågan blir allt starkare kan utbudsstörningarna få större priseffekter, i synnerhet om företagen ändrar sitt prissättningsbeteende. Det finns även osäkerhet kring när och hur mycket den starkare efterfrågan kommer att påverka arbetsmarknaden samt hur den framtida finanspolitiken kommer att utformas i relation till det finanspolitiska ramverket.

Styrräntan höjs med 0,25 procentenheter till 2 procent

I september bedömde Riksbanken att styrräntan bör höjas i år om utsikterna står sig. Prognosen var att läget på arbetsmarknaden kommer att förbättras och att konjunkturen blir normal nästa år. Kombinationen av ett starkare konjunkturläge och kostnadsökningar till följd av utbudsstörningarna väntades bidra till att inflationen skulle fortsätta stiga. Dessutom hade kronan försvagats. För att stabilisera inflationen kring 2 procent bedömde Riksbanken att höjningar av styrräntan bör inledas i år.

Ny information bekräftar bilden att konjunkturen har stärkts. Både den ekonomiska aktiviteten och sysselsättningen ökade under tredje kvartalet, i linje med prognos. Stämningsläget bland företagen har fortsatt att förbättras men bland hushållen sjönk det i oktober. Sammantaget är stämningsläget fortsatt starkare än normalt. Ekonomin förväntas fortsätta stärkas och närmar sig ett normalt konjunkturläge. Samtidigt väntas arbetsmarknaden fortsätta att förbättras.

Samtidigt kvarstår orsaken till utbudsstörningarna och energipriserna har stigit ytterligare. Därtill har producentpriser exklusive energi stigit snabbt på senare tid. Exkluderas direkta effekter av de tillfälliga finanspolitiska åtgärderna var KPIF-inflationen 3 procent i september. Om även energipriser exkluderas, det mått som just nu bäst speglar den mer underliggande inflationen, var inflationen 1,6 procent. Flera indikatorer för inflationstrycket är dock fortsatt över det normala, vilket stöder bedömningen att såväl KPIF-inflationen som den mer underliggande inflationen stiger över 2 procent nästa år.

Riksbanken har beslutat att höja styrräntan med 0,25 procentenheter till 2 procent. Om inflations- och konjunkturutsikterna står sig bedömer Riksbanken att det är sannolikt att styrräntan höjs ytterligare det närmaste året, i linje med styrränteprognosen i september. Med denna penningpolitik förväntas inflationen efter en tid stabiliseras kring målet på 2 procent.

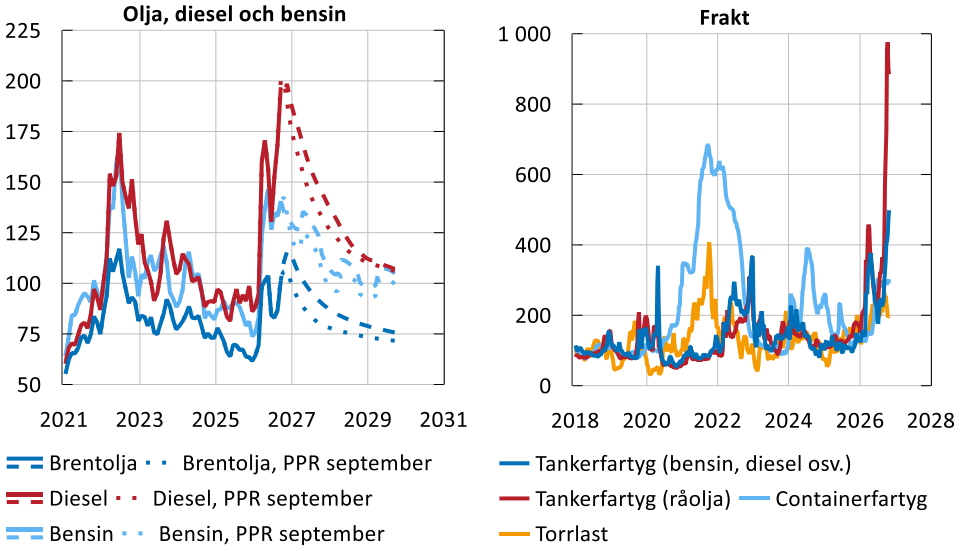
Det finns flera risker som kan påverka utsikterna. Orsakerna till utbudsstörningarna kvarstår, vilket ökar risken för att inflationen ska bli för hög. Konjunkturförstärkningen har tagit fart och det går inte att utesluta att ekonomin växer snabbare än väntat. Trots tecken på en förbättring finns det samtidigt osäkerhet kring styrkan i återhämt-

ningen på arbetsmarknaden. Det finns även risker för en svagare efterfrågan kopplade till omvärlden, som geopolitisk osäkerhet, oro kring AI-investeringar, och svaga statsfinanser i vissa länder. Som alltid utvärderar Riksbanken inflations- och konjunkturutsikterna i ljuset av ny information och anpassar penningpolitiken därefter.

Diagram

Diagram 1. Priser på olja, diesel och bensin samt fraktpriser

USD per fat (vänster) och index, 2018 = 100 (höger)

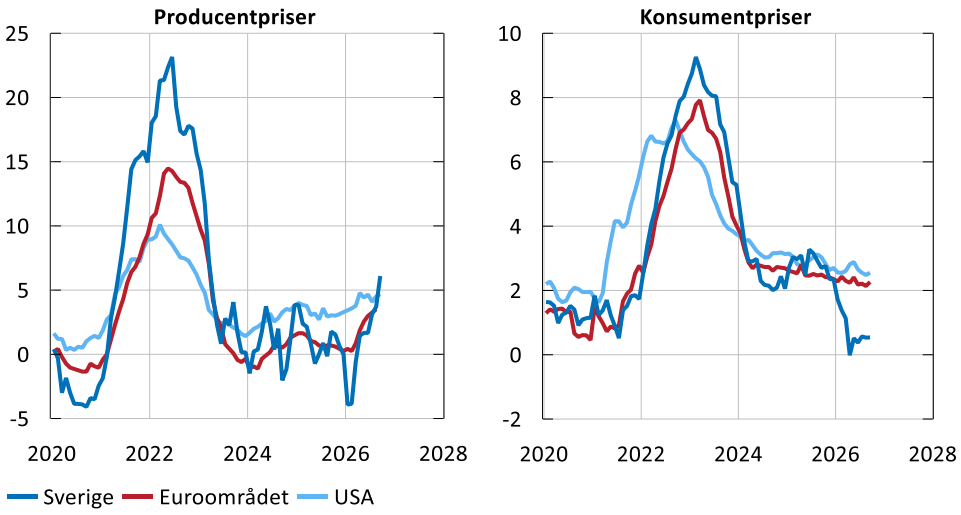

Anm. Terminspriserna är beräknade som fem dagars glidande medelvärden av dagsdata, omräknade till månadsgenomsnitt. Heldragna linjer avser utfall och streckade/prickade linjer avser terminspriser. Utfall och aktuella terminspriser t.o.m. 2026-11-02. Terminspriser i den penningpolitiska rapporten (PPR) september, t.o.m. 2026-09-16 (vänster). Avser fraktpriser i amerikanska dollar. Torrlast avser till exempel kol, järnmalm och jordbruksprodukter (höger).

Källor: Baltic Exchange, Drewry Shipping Consultants Ltd, Intercontinental Exchange och Riksbanken.

Diagram 2. Producentpriser och konsumentpriser exklusive energi

Årlig procentuell förändring

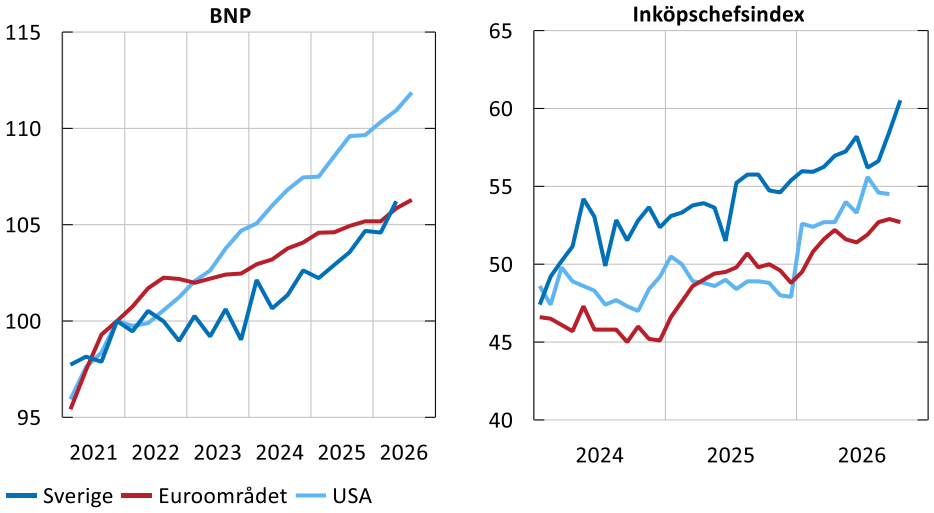

Anm. Producentpriserna mäts med producentprisindex (PPI) för samtliga länder (vänster). Avser KPIF för Sverige, HIKP för euroområdet samt KPI för USA (höger).

Källor: SCB, U.K. Office for National Statistics och US Bureau of Labor Statistics.

Diagram 3. BNP och inköpschefsindex inom tillverkningsindustrin

Index, 2021 kv4 = 100 (vänster) respektive index (höger)

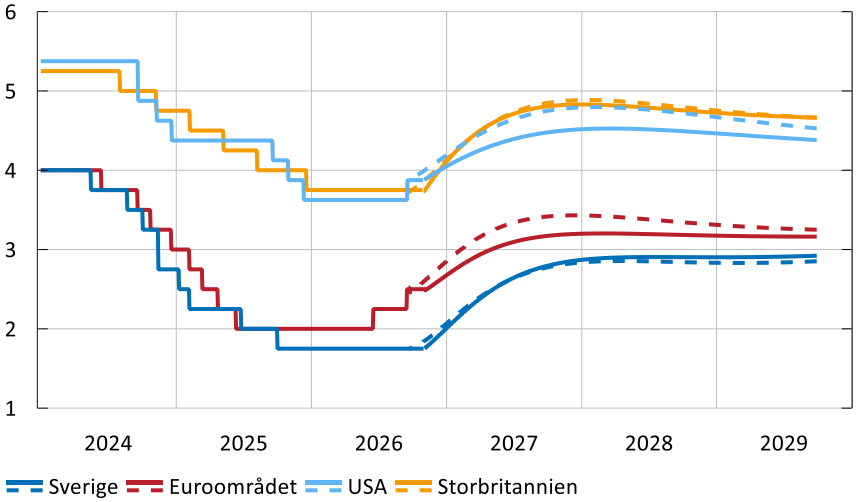

Anm. Säsongsrensade data. Inköpschefsindex är en konjunkturindikator där ett indextal över 50 indikerar tillväxt medan ett indextal under 50 innebär en nedgång (höger).

Källor: Eurostat, Institute for Supply Management, S&P Global, SCB, Swedbank och US Bureau of Economic Analysis.

Diagram 4. Marknadens förväntningar på styrräntor

Procent

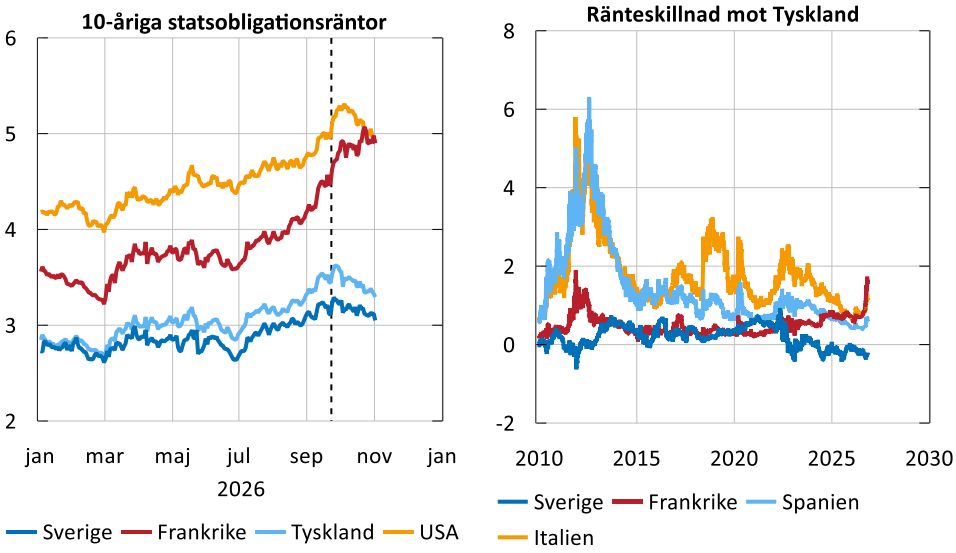

Anm. Diagrammet visar styrräntor samt marknadsbaserade förväntningar enligt terminsprissättning. Heldragna linjer avser förväntningar 2026-11-02. Streckade linjer avser förväntningar strax före det penningpolitiska mötet i september.

Källor: Nationella centralbanker och Riksbanken.

Diagram 5. Statsobligationsräntor och ränteskillnad mot Tyskland

Procent (vänster) och procentenheter (höger)

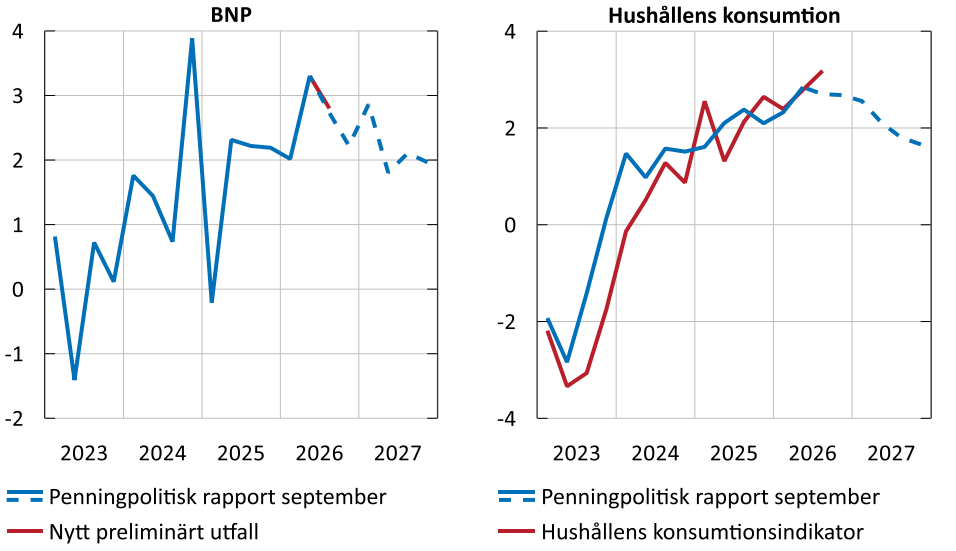

Anm. Streckad vertikal linje markerar tidpunkten för det penningpolitiska mötet i september (vänster). Avser skillnaden mellan räntor på svenska, franska, italienska och spanska statsobligationer mot tyska (höger).

Källor: Macrobond Financial AB och US Department of Treasury.

Diagram 6. BNP och hushållens konsumtion

Årlig procentuell förändring

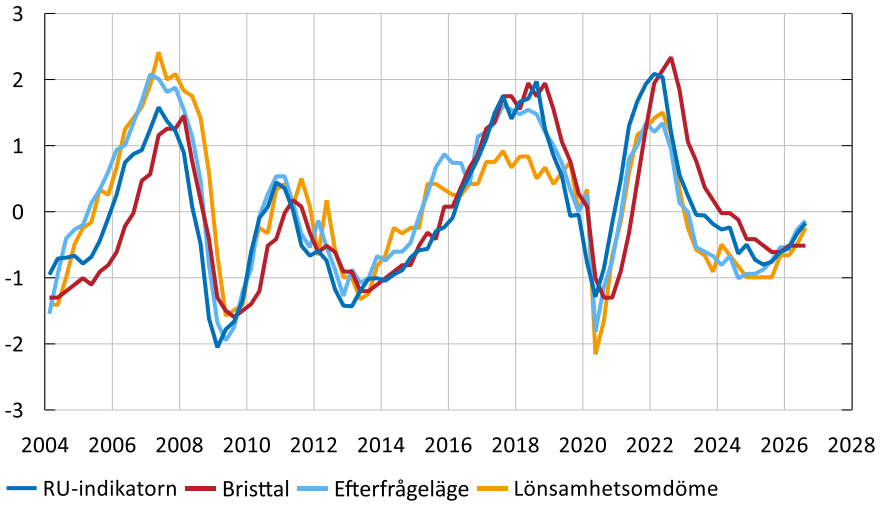

Anm. Kalenderkorrigerad kvartalsdata. Heldragna och streckade blå linjer avser utfall respektive prognos vid det penningpolitiska mötet i september. Det senaste utfallet för BNP gäller BNP-indikatorn (vänster).

Källor: SCB och Riksbanken.

Diagram 7. Indikatorer över resursutnyttjandet i näringslivet

Standardavvikelse

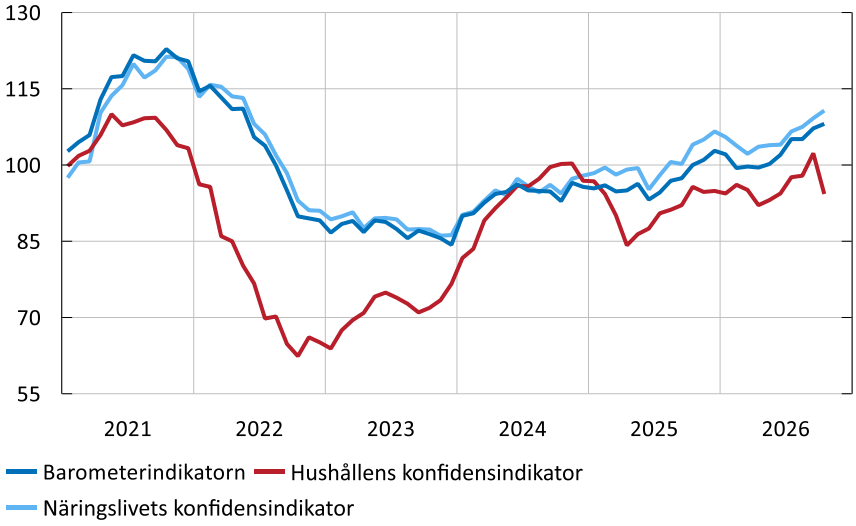

Anm. Säsongsrensade data. RU-indikatorn är en sammanvägning av olika enkätdata som mäter resursutnyttjandet. Bristtal är andelen företag som svarar att de upplevt brist på arbetskraft. Serierna är standardiserade så att medelvärdet är 0 och standardavvikelsen är 1.

Källor: Konjunkturinstitutet och Riksbanken.

Diagram 8. Konfidensindikatorer i Konjunkturbarometern

Index, medelvärde = 100, standardavvikelse = 10

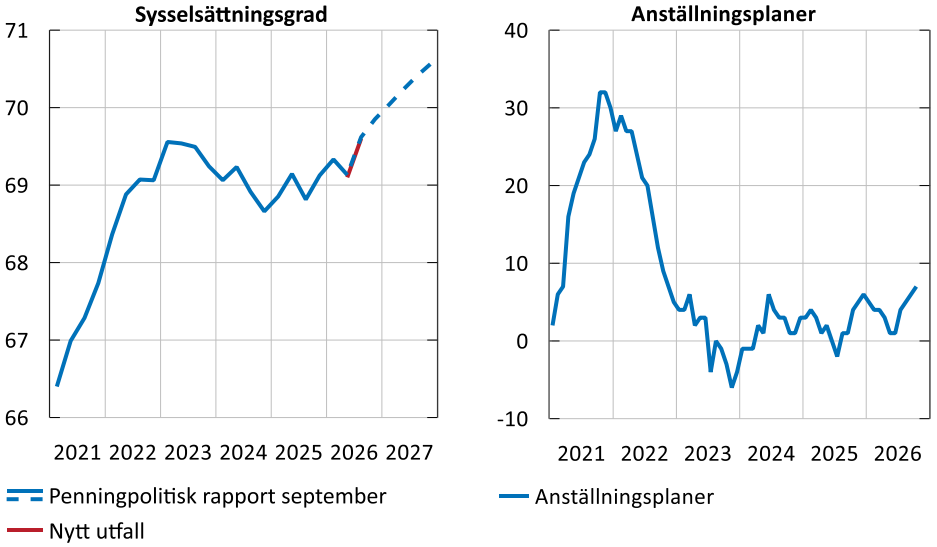

Anm. Konfidensindikatorerna beräknas som medelvärdet av nettotalen för ett antal frågor som rör det ekonomiska läget och utsikterna framöver.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 9. Sysselsättningsgrad och anställningsplaner

Procent av befolkningen (vänster) respektive nettotal (höger)

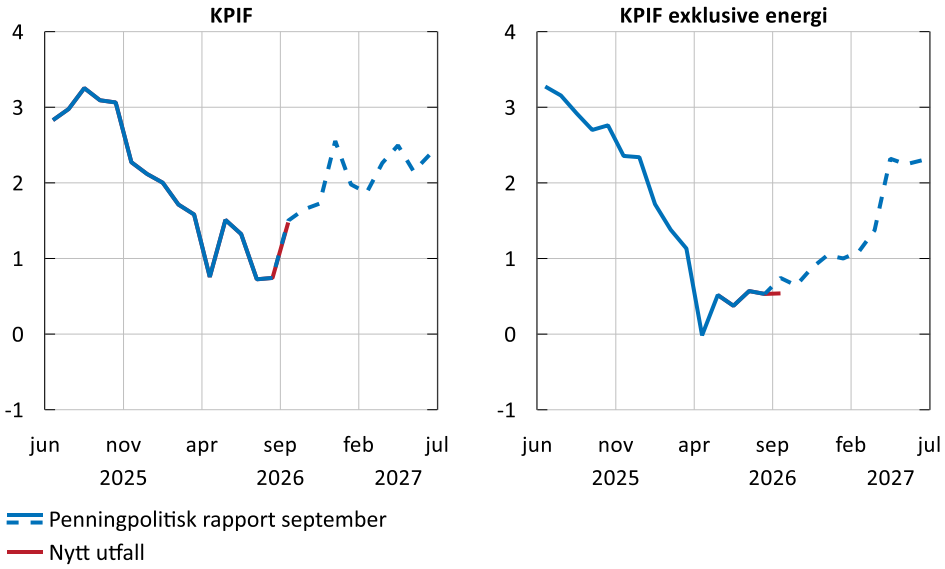

Anm. Säsongsrensade data. Avser personer i åldrarna 15–74 år. Heldragen och streckad blå linje avser utfall respektive prognos vid det penningpolitiska mötet i september. Röd linje avser utfall för det tredje kvartalet (vänster). Nettotal över antal företag som svarat att de planerar att öka antalet anställda jämfört med hur många som planerar att minska antalet anställda under de närmaste tre månaderna (höger).

Källor: Konjunkturinstitutet, SCB och Riksbanken.

Diagram 10. KPIF och KPIF exklusive energi

Årlig procentuell förändring

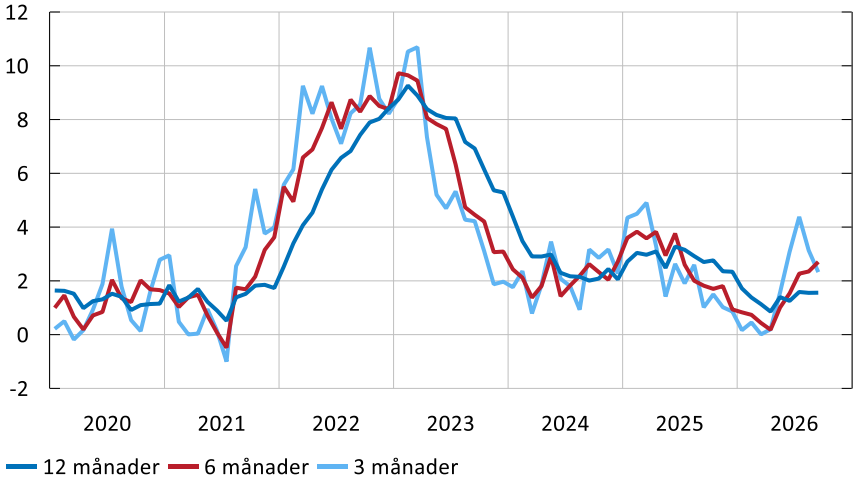

Anm. Heldragna och streckade blå linjer avser utfall respektive prognos vid det penningpolitiska mötet i september. Röda linjer avser utfall för september.

Källor: SCB och Riksbanken.

Diagram 11. KPIF exklusive energi och tillfälliga finanspolitiska åtgärder

Årlig procentuell förändring respektive tre- och sexmånaders procentuell förändring, uppräknat till årstakt

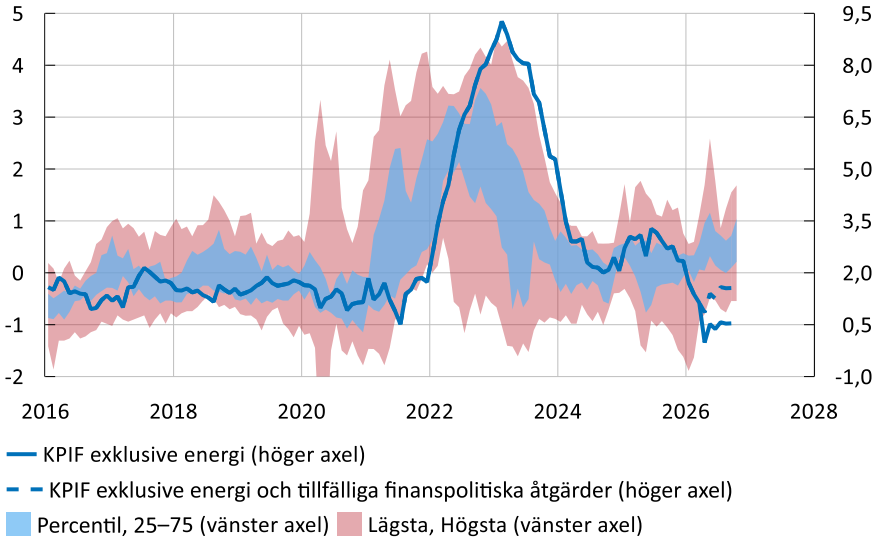

Anm. Säsongsrensade data. Den direkta effekten på prisnivån av tillfälliga finanspolitiska åtgärder har exkluderats. Med tillfälliga finanspolitiska åtgärder avses den tillfälliga skattesänkningen på livsmedel samt den tillfälliga prissänkningen på kollektivtrafik som genomförts under 2026.

Källor: SCB och Riksbanken.

Diagram 12. KPIF exklusive energi med indikatorer

Standardavvikelse

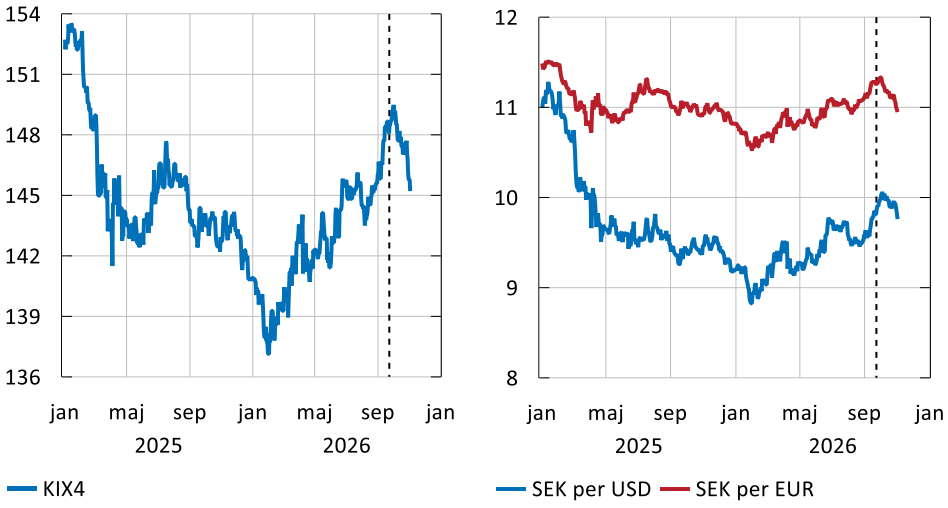

Anm. Det röda fältet visar spannet mellan det högsta och lägsta standardiserade värdet för följande indikatorer: hushållens inflationsförväntningar, prisplaner inom detaljhandeln, konsumtionsvaruindustrin och tjänstebranschen, inköpschefsindex för tjänstesektorn och tillverkningsindustrin, producentprisindex för konsumtionsvaror (IMPI och HMPI), KPI exklusive energi i USA, HIKP exklusive energi i euroområdet, KIX, The Economists råvaruprisindex samt Global Supply Chain Pressure Index. Det ljusblåa intervallet visar indikatorer i den 25:e och 75:e percentilen. Prisindex uttrycks som årlig procentuell förändring. Serierna är standardiserade från år 2000 så att medelvärdet är 0 och standardavvikelsen är 1.

Källor: Eurostat, Federal Reserve Bank of New York, Konjunkturinstitutet, SCB, Swedbank, The Economist, US Bureau of Labor Statistics och Riksbanken.

Diagram 13. Nominell växelkurs för den svenska kronan mot KIX4 samt dollar och euro

Index, 1992-11-18 = 100 (vänster) respektive kronor (höger)

Anm. KIX4 (kronindex) är ett viktat genomsnitt mot den amerikanska dollarn, euron, det brittiska pundet och den norska kronan. Ett lägre värde indikerar en starkare växelkurs. Streckade vertikala linjer markerar tidpunkten för det penningpolitiska mötet i september.

Källa: Riksbanken.

SVERIGES RIKSBANK
103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel 08 - 787 00 00
Fax 08 – 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se